

POSEBNI USLOVI ZA OSIGURANJE ODGOVORNOSTI OD UPOTREBE DRONA

Član 1. Uvodne odredbe

- (1) Posebni uslovi za osiguranje odgovornosti od upotrebe drona (u daljem tekstu: Posebni uslovi) sastavni dio su Ugovora o osiguranju odgovornosti od upotrebe drona, koje Ugovarač osiguranja sklopi sa ASA Osiguranjem d.d. Sarajevo.
- (2) Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju slijedeća značenja:
 - 1) **Osiguravač** - Društvo za osiguranje, ASA OSIGURANJE d.d. Sarajevo s kojim je zaključen ugovor o osiguranju,
 - 2) **Ugovarač osiguranja** - lice koje sa osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju,
 - 3) **Treće lice** - pravno ili fizičko lice koje je pretrpjelo štetu
 - 4) **Operator** - fizičko lice koje sigurno izvršava kontrolirani let dronom
 - 5) **Osiguranik** - fizičko/pravno lice na koje glasi polica i koje je vlasnik drona
 - 6) **Dron** - termin za bilo koji zrakoplov na daljinsko upravljanje ili sistem zrakoplova na daljinsko upravljanje
 - 7) **Suma osiguranja** - najviši iznos obaveze osiguravača za svaki osigurani slučaj,
 - 8) **Agregatni limit** - predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača za sve osigurane slučajeve ostvarene unutar jedne osiguravajuće godine
 - 9) **Premija** - iznos koji je Ugovarač osiguranja dužan platiti Osiguravaču za preuzete rizike po sklopljenom ugovoru o osiguranju,
 - 10) **Polica** - isprava o sklopljenom Ugovoru o osiguranju.

Član 2. Predmet osiguranja

- (1) Predmet osiguranja je odgovornost vlasnika i/ili operatora za štetu nastale trećim licima usljed korištenja drona, i to:
 - a) smrti, tjelesne ozljede ili oštećenog zdravlja trećih osoba (osobna šteta);
 - b) uništenja i oštećenja stvari
- (2) Iznos osiguranja, ugovoren u polici predstavlja gornju granicu obaveza osiguravajućeg društva za svaki pojedinačni osigurani slučaj, bez obzira na broj oštećenika.

Član 3. Osigurani slučaj

- (1) Osiguranim slučajem u smislu ovih Uslova smatra se šteta prema trećim licima nastala na zemlji, za koju je vlasnik i/ili operator drona odgovoran u skladu sa ugovorom o osiguranju i u smislu Pravilnika o uslovima za izvođenje letačkih operacija dronovima ("Službeni glasnik BiH" broj: 51/20).
- (2) Smatra se da je osigurani slučaj nastao u trenutku, ostvarenju štetnog događaja.
- (3) Odštetni zahtjevi koji proizlaze iz istog štetnog događaja predstavljaju jedan osigurani slučaj.

Član 4. Teritorijalno područje

Osiguranjem su obuhvaćeni osigurani slučajevi nastali na teritoriji BiH.

Član 5. Suma osiguranja

Ukoliko agregatni limit nije posebno naveden u polici osiguranja, smatra se da je agregatni limit jednak sumi osiguranja.

Član 6. Učešće Osiguranika u šteti (franšiza)

- (1) Osiguranik u svakoj šteti učestvuje sa 10% a minimalno 500,00KM, ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (2) Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi jedan dio štete (franšiza), nadoknada iz osiguranja će se ako nastane osigurani slučaj, umanjiti za iznos ugovorene franšize.
- (3) Učešće osiguranika u šteti mora biti obavezno upisano u policu osiguranja.
- (4) Učešće osiguranika u šteti (franšiza) se može otkupiti uz plaćanje određenog doplatka.

Član 7. Zaključenje i trajanje ugovora o osiguranju

- (1) Ugovor o osiguranju mogu zaključiti fizička i pravna lica koja imaju u vlasništvu dron ili isti koriste.
- (2) Trajanje ugovora o osiguranju - Ugovor o osiguranju se sklapa:
 - a) sa određenim periodom trajanja kao jednogodišnje ili ispodgodišnje osiguranje (kratkoročno osiguranje),
 - b) sa određenim periodom trajanja za vrijeme preko jedne ili više godina (višegodišnje osiguranje) do maksimalno tri godine.

Član 8. Početak i prestanak osiguravajućeg pokrivača

- (1) Obaveza Osiguravača iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao početak osiguranja ako je do tog dana plaćena premija, odnosno po isteku 24-tog sata dana kad je premija plaćena, ako nije drugačije ugovoreno.
- (2) Ako je ugovoreno odgođeno plaćanje u polici osiguranja, a Osiguranik nije izvršio svoju obavezu plaćanja premije u ugovorenom roku, obaveza Osiguravača za naknadu štete počinje po isteku 24-tog sata dana kada je Osiguranik uplatio premiju, ako do tada nije raskinut ugovor.
- (3) Obaveza osiguravača prestaje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao dan isteka osiguranja.
- (4) Obaveza osiguravača iz ugovora o osiguranju prestaje protekom zastarnih rokova iz zakona o obaveznim odnosima.

Član 9. Plaćanje premije osiguranja

- (1) Premija osiguranja utvrđuje u apsolutnom iznosu iz cjenovnika premija Osiguravača, korigovanih za popuste i doplatke.
- (2) Ugovarač osiguranja dužan je platiti premiju osiguranja, ali je Osiguravač dužan primiti uplatu premije od svake osobe koja ima pravni interes da bude plaćena.

- (3) Ugovarač osiguranja plaća premiju u ugovorenim rokovima, a ako treba da se isplati odjednom, plaća se prilikom zaključenja ugovora o osiguranju.
- (4) Ako Ugovarač osiguranja ne plati premiju u ugovorenom roku Osiguravač može obračunati zateznu kamatu ili potraživati naknadu čija visina je utvrđena posebnom odlukom Osiguravača koja je važila na dan zaključenja ugovora o osiguranju kao i naplatiti troškove slanja opomena zbog neplaćanja.
- (5) Ako Ugovarač osiguranja ne plati dospjelu premiju, niti to učini koja druga zainteresirana osoba, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu nakon isteka roka od 30 dana od dana kada je Ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača s obavijesti o dospelosti premije, ali s tim da taj rok ne može isteci prije nego što protekne 30 dana od dospelosti premije.
- (6) Ugovarač osiguranja uplaćuje premiju osiguravaču na svoj rizik i na sopstveni trošak.
- (7) Ako je premija plaćena poštom ili preko banke smatra se da je premija plaćena kada je pošta ili banka primila uplatu.
- (8) Osiguravač i osiguranik mogu raskinuti ugovor o osiguranju prije isteka perioda na koji je zaključen ako je osiguranik odjavio dron, rashodovao isti ili je stavljen van upotrebe dron.
- (9) Prilikom prekida iz stava (8) ovog člana vrši se povrat neiskorištenog dijela premije po principu „pro rata temporis“ na ugovorenu premiju.

Član 10.

Obaveze Ugovarača kod nastanka osiguranog slučaja

Ugovarač osiguranja obavezan je:

- (1) Pri zaključenju Ugovora o osiguranju prijaviti sve okolnosti koje je znao ili koje je morao znati, a koje su važne za ocjenu rizika.
- (2) Premija po Ugovoru o osiguranju plaća se na ugovoren način.
- (3) Tokom trajanja Ugovora o osiguranju obavjestiti osiguravača o svakoj promjeni okolnosti koja može biti važna za promjenu rizika, nezavisno od toga da li je rizik promjenjen njegovom voljom ili postupkom ili bez njegovog uticaja.
- (4) Ukoliko se prilikom štetnog događaja pokaže da ugovarač osiguranja nije dostavio vjerodostojne podatke o opasnim okolnostima, posebno onim, na osnovu kojih je obračunata i određena premija, nadoknada iz osiguranja se umanjuje srazmjerno plaćenju premiji i premiji koja bi morala biti plaćena obzirom na povećanu opasnost.

Član 11.

Obaveze Osiguranika kod nastanka osiguranog slučaja

- (1) Osiguranik je dužan bez odlaganja u pisanom obliku obavjestiti osiguravača u slučaju saznanja o bilo kojem događaju ili okolnosti koji bi mogli dovesti do ispostavljanja odštetnog zahtjeva prema njemu ili osiguravaču, a u smislu utvrđivanja njegove odgovornosti.
- (2) Ako je protiv osiguranika podnesen odštetni zahtjev, tužba zbog odštete ili imovinsko-pravni zahtjev u kaznenom postupku, o tome bez ikakve odgode mora obavjestiti osiguravača i dostaviti mu sve dokumente koji sadrže te zahtjeve, zajedno sa svim dokumentima i podacima potrebnim za utvrđivanje postojanja ili visine obveza osiguravajućeg društva.
- (3) Vođenje sudskog postupka osiguranik mora povjeriti osiguravajućem društvu i dati ovlaštenje za zastupanje na sudu onoj osobi koju odredi osiguravač.
- (4) Osiguranik razmatranje odštetnih zahtjeva mora prepustiti osiguravajućem društvu, zbog čega nema pravo odbiti zahtjeve, a posebno ih ne smije priznati.
- (5) Kršenje ovih obaveza ima za posljedicu smanjivanje davanja osiguravajućeg društva za toliko, za koliko je šteta zbog tih kršenja veća. Pri tom se misli posebno na štetu zbog sudskih troškova i zateznih kamata.
- (6) U svim slučajevima predviđenim propisima odmah prijavi nadležnom organu policije i navede koje su sve stvari uništene

odnosno oštećene ili su nestale prilikom nastanka osiguranog slučaja ili povrede lica.

Član 12.

Obaveze Osiguravača kod nastanka osiguranog slučaja

U vezi sa podnesenim zahtjevom za nadoknadu štete od strane ovlastene osobe, osiguravač je u obavezi:

- (1) Zajedno sa osiguranikom poduzeti odbranu od neosnovanih ili pretjeranih zahtjeva za nadoknadu štete;
- (2) Udovoljiti osnovanim zahtjevima za nadoknadu štete.
- (3) Ako se prilikom nastanka osiguranog slučaja utvrdi da su promijenjene okolnosti koje utiču na obračun premije, a zbog toga je plaćena nedovoljna premija, odšteta se isplaćuje u srazmjeri između plaćene premije i premije koja je morala biti plaćena.
- (4) U granicama sume osiguranja nadoknaditi troškove spora, kao i druge opravdane troškove radi utvrđivanja osiguranikove odgovornosti.
- (5) Obaveza osiguravača na pružanju pravne zaštite obuhvaća:
 - a. Ispitivanje odgovornosti osiguranika za nastalu štetu;
 - b. Vođenje spora u ime osiguranika ako oštećeni ostvaruje pravo na naknadu štete u parničnom postupku;
 - c. Davanje u ime osiguranika svih izjava koje smatra korisnim za zadovoljenje ili odbranu od neosnovanog ili pretjeranog zahtjeva za nadoknadu štete.
- (6) Uz saglasnost i upute osiguravača, vođenje spora može se povjeriti osiguraniku koji je u takvom slučaju dužan se pridržavati uputa i naloga osiguravača u pogledu vođenja postupka u parnici.
- (7) Osiguravač može preuzeti vođenje parnice ili stupiti na mjesto osiguranika ili sudjelovati u svojstvu umješača.
- (8) Osiguravač je ovlašten da odbije vođenje spora ili da prepusti vođenje spora osiguraniku ako ocjeni da nema mjesta za pružanje pravne zaštite s obzirom na odnos visine zahtjeva za nadoknadu štete i visine iznosa osiguranja (viši iznos zahtjeva od iznosa osiguranja-sume osiguranja)
- (9) U slučaju da osiguravač, na ime naknade štete, isplati iznos osiguranja prije pokretanja spora, prestaje i njegova obaveza na pravnu zaštitu.

Član 13.

Nadoknada štete

Osiguravač je dužan utvrditi osnovanost i visinu odštetnog zahtjeva u roku od 30 dana od dana kompletiranja zahtjeva, a u roku od 14 dana, računajući od dana kad je utvrdio svoju obavezu i visinu te obaveze, isplati naknadu iz osiguranja.

Član 14.

Isključenja iz osiguranja

Osiguranjem nisu obuhvaćeni odštetni zahtjevi za štete:

- 1) Koje prema ugovoru premašuju obim obaveza koji proizilaze iz pravnih propisa o odgovornosti, odnosno sume osiguranja;
- 2) Ugovarača osiguranja, osiguranika, vlasnika, operatora, suvlasnika i/ili drugog imatelja drona, lica koja sa osiguranikom ili ugovaračem osigurajna imaju zaključen ugovor u vezi korištena drona jer se isti ne smatraju trecim licima
- 3) Za štete koje su nastale kao posljedica namjernog postupanja ili grubog nemara osiguranika ili osoba, kojima osiguranik prepusti dron na upravljanje, ili osoba za čije postupanje osiguranik odgovara po zakonu;
- 4) Za štete koje su nastale zbog korištenja drona u protupravne svrhe ili za štete zbog protupravnog korištenja drona, pri čemu je došlo do kršenja osobnih prava (npr. prilikom ometanja posjeda, nedozvoljenog snimanja, itd.);

- 5) Za štete zbog korištenja drona na područjima, gdje je to zakonski zabranjeno i/ili gdje korištenje drona inače nije dozvoljeno; za štete koje su nastale zbog korištenja drona izvan geografskih područja pokrivanja koja su navedena na polici;
- 6) Za štete pri korištenju drona bez važećih dozvola nadležnih vlasti;
- 7) Za štete zbog korištenja drona izvan svoje kategorizacije letenja ili izvan vidnog polja, ako se dronom upravlja pomoću vizualnog kontakta;
- 8) Za štete pri korištenju drona u suprotnosti s uputama proizvođača;
- 9) Za štete pri korištenju drona dok je njome upravljala osoba koja za to nije osposobljena odnosno, osoba bez potrebne licence za operatera, ako je to potrebno;
- 10) Ako u vrijeme štetnog događaja dron nije odgovarao od strane proizvođača datim propisima i uputama vezanim uz održavanje, djelovanja, osavremenjavanja programske opreme te korištenja,
- 11) Ako dron nije odgovarala zakonskim propisima, službenim dozvolama, zakonskim zahtjevima i/ili službenim preporukama vezanim uz dozvolu korištenja, svrhu korištenja, održavanja i djelovanja drona i/ili su eventualne službene dozvole nadležnih vlasti prestale važiti;
- 12) Za štete zbog buke i onečišćenja;
- 13) Za štete koje su posljedica više sile;
- 14) Za štete zbog gubitka dobiti, ugovornih penala ili kazni;
- 15) Za štete zbog upravljanja dronom pod utjecajem alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava. Računa se, ako se ne dokaže suprotno, da je korisnik drona pod utjecajem alkohola u sljedećim slučajevima:
 - a) ako zbog konzumiranja alkoholnih pića ima više od 0,2 promila alkohola u litri krvi odnosno, ako u krvi ima više od 0,2 promila alkohola, ili ako se bez obzira na količinu alkohola u krvi utvrdi da pokazuje znakove alkoholiziranosti,
 - b) ako je alkotest pozitivan, a upravljač drona se ne pobrine da se pomoću analize krvi precizno utvrdi stepen njegove alkoholiziranosti, osim ako oduzimanje krvi ugrožava njegovo zdravlje (npr. hemofilija),
 - c) ako nakon štetnog događaja izbjegne pretragu svoje alkoholiziranosti odnosno odbije je ili konzumira alkohol, tako da onemogućuje utvrđivanje prisutnosti alkohola u svom organizmu, odnosno stupnja alkoholiziranosti u trenutku nastanka štetnog događaja.

Računa se, ako se ne dokaže suprotno, da je korisnik drona pod utjecajem droga ili drugih opojnih sredstava

- a) ako se stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znakove smetnji zbog konzumiranja droga ili drugih opojnih sredstava,
 - b) ako nakon štetnog događaja izbjegne pretragu o utvrđivanju prisutnosti droga ili drugih opojnih sredstava u svom organizmu, odnosno odbije je.
- 16) Za štete zbog ratnih događaja, invazija, djelovanja naoružanih skupina, ustanaka, neprijateljskih djelovanja druge države i drugih oružanih akcija, otmica, sabotaža, građanskog rata, revolucija, pobuna ili pokušaja takvog djelovanja, nemira i zlonamjernih djelovanja u vezi s tim događajima, stavljanja pod zabranu, zapljena, sudskih zapljena, ili djelovanja od strane nadležnih vlasti;
 - 17) Za štete zbog terorističkih djelovanja. Terorističkim djelovanjem smatra se nasilno djelovanje ili postupak koji ugrožava ljudski život, pokretnu odnosno nepokretnu imovinu ili infrastrukturu, i to silom, nasiljem ili prijetnjom, bez obzira na to, da li je to djelovanje izvedeno samostalno ili u

- povezivanju s nekom organizacijom ili vlašću, te je izvedeno zbog političkih, vjerskih, ideoloških ili sličnih namjera te ima namjeru utjecati ili utječe na bilo koju vladu ili ima namjeru zastrašivati ili zastrašuje javnost odnosno bilo koji njezin dio;
- 18) Za štete koje su nastale neposredno zbog radijacije ili kontaminacije radioaktivnošću iz bilo kog nuklearnog goriva ili iz bilo kog nuklearnog otpada ili iz sagorijevanja nuklearnog goriva, odnosno radioaktivnog eksploziva ili drugog kontaminirajućeg posjedovanja bilo koje nuklearne instalacije (vodova), reaktora ili drugog nuklearnog uređaja ili njihovog nuklearnog sastavnog dijela odnosno sastavnog dijela, bilo kakvog vojnog oružja koje koristi atomsko ili nuklearno cijepanje atoma (fisiju) i/ili spajanje (fuziju) ili radioaktivnu silu ili stvar;
 - 19) Roba primljena na transport
 - 20) Povrede zaposlenika ili uništenje stvari zaposlenika vlasnika drona.

Član 15. Izmjena uslova i cjenovnika premija

- (1) Ako Osiguravač izmjeni uslove osiguranja ili cjenovnik premija dužan je o tome pismeno ili na drugi pogodan način (dnevna štampa, radio, televizija, email i web portal) obavijestiti Ugovarača osiguranja najkasnije 60 dana prije isteka tekuće godine osiguranja.
- (2) Ukoliko Ugovarač osiguranja ne želi prihvatiti izmjene, o tome pismeno obavještava Osiguravača u roku od 60 dana od dana prijema obavještenja o promjeni. U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje istekom tekuće godine osiguranja.
- (3) Ako Ugovarač osiguranja ne otkaže ugovor o osiguranju u roku iz stava 2. ovoga člana, ugovor o osiguranju se početkom sljedećeg perioda osiguranja mijenja u skladu s izvršenim promjenama u uslovima osiguranja, odnosno cjenovniku premija.
- (4) Na ugovore o osiguranju zaključene na period do jedne godine primjenjuju se uslovi važeći u trenutku zaključenja ugovora o osiguranju sve do isteka.

Član 16. Vansudsko rješavanje sporova

Sva lica koje svoj pravni interes crpe iz Ugovora o osiguranju zaključenom prema ovim Uslovima, prvenstveno će svoje eventualne sporove sa osiguravačem, koji proizilaze ili su u vezi sa predmetnim Ugovorom o osiguranju, nastojati riješiti sporazumno, u skladu sa pravilima postupka osiguravača o izvansudskom rješavanju sporova.

Član 17. Nadležnost u slučaju spora

U slučaju spora Ugovarača osiguranja odnosno Osiguravani i osiguravača nadležan je Općinski sud u Sarajevu.

Član 18. Rješavanje sporova

- (1) Strane su saglasne da će sve sporove proizašle iz odnosa osiguranja rješavati mirnim putem.
- (2) Ugovarač osiguranja, Osiguravnik, te korisnik osiguranja obavezni su o svim spornim pitanjima, pritužbama i nesporazumima proizašlim iz odnosa osiguranja bez odgađanja izvijestiti Osiguravača.
- (3) Obavijesti iz stavka (2) ovog člana, podnositelji dostavljaju u pisanom obliku, iz kojeg se sa sigurnošću može utvrditi sadržaj obavijesti, potpis podnositelja obavijesti i vrijeme slanja obavijesti.
- (4) Osiguravač će zaprimljeni prigovor iz stava (2) ovog člana uputiti drugostupanjskoj komisiji. Drugostepena komisija Osiguravača sastoji se od dva (2) člana, od kojih je najmanje jedan (1) diplomirani pravnik. Odgovor drugostepene komisije dostavlja se

podnosiocu prigovora u pisanom obliku bez odgađanja, a najkasnije u roku od 8 (osam) dana od dana zaprimanja prigovora.

- (5) U slučaju da je u trenutku sklapanja Ugovora o osiguranju jedna od ugovornih odredbi iz ovih Uslova ništavna ili takvom postane, isto ne utiče na valjanost i obaveznost ostalih odredbi ovih Uslova.

**Član 19.
Primjena zakona**

Na pitanja koja nisu regulisana ovim Uslovima primjenjivat će se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Navedeni prijedlog Posebnih uslova za osiguranje odgovornosti od upotrebe drona sa oznakom UP-13.99.-4 2020-1 stupaju na snagu danom donošenja a primjenjuju se od dana dobijanja saglasnosti Agencije za nadzor 01-06-3.-059-3076/20 od 06.11.2020. godine

Feda Morankić, Direktor Društva

Broj: 313/20/UD/1/R1/1

Datum: 16.10.2020.godine